

PWYLLGOR

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

DYDDIAD

6 CHWEFROR 2025

TEITL

GWEITHREDU PENDERFYNIADAU Y PWYLLGOR

PWRPAS YR ADRODDIAD

CYFLWYNO DIWEDDARIAD AR WEITHREDU PENDERFYNIADAU
BLAENOROL Y PWYLLGOR

AWDUR

DEWI MORGAN, PENNAETH CYLLID

GWEITHREDIAD

ER GWYBODAETH

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw rhoi amlinelliad o sut mae adrannau'r Cyngor wedi ymateb i benderfyniadau'r Pwyllgor Llywodraeth ac Archwilio, fel bod modd i'r aelodau gael sicrwydd fod eu penderfyniadau yn cael sylw.
- 1.2 Mae hyn yn cyfrannu at roi sicrwydd i'r aelodau fod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn gweithredu'n effeithiol.
- 1.3 Mae'r eitem hon yn gyfle i holl aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried y penderfyniadau a wnaed. Lle mae'r weithrediad wedi ei gwblhau, neu lle nad oedd gweithrediad pellach yn angenrheidiol, mae'r llinell yn cael ei dynnu o'r tabl ar ôl i'r Pwyllgor ystyried y mater.

2. PENDERFYNIADAU ERS SEFYLDU'R CYNGOR NEWYDD (MAI 2022)

Cyfarfod 9 Chwefror 2023

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
DIWEDDARIAD AR ADRODDIADAU SYDD WEDI EU CYHOEDDI YN DDIWEDDAR GAN ARCHWILIO CYMRU	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad ac ymateb y rheolwyr i argymhellion 'Trefniadau ar gyfer ymateb i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 • Cyflwyno adroddiad ymhen 6 mis i ddiweddarau'r Pwyllgor ar drosglwyddo swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i is-bwyllgor grymusol Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd fel bod modd symleiddio llywodraethu ac osgoi dyblygu rhwng y ddau gorff • Derbyn yr adroddiad ac ymateb y rheolwyr i argymhellion "Diweddariad ar Gynnydd Datgarboneiddio"	O safbwynt trosglwyddo swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i is-bwyllgor grymusol Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd, mae'r cynllun yn symud yn ei flaen ar lefel rhanbarthol. Y dyddiad targed trosglwyddo bellach yw 1 Ebrill 2025.

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
<p>GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R CYNGOR</p>	<p>Derbyn cynnwys yr adroddiad. Nodyn: Ychwanegu i'r daflen penderfyniad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod angen cynnal sesiwn gwybodaeth ar y maes digartrefedd i aelodau'r Pwyllgor ddeall y maes yn well ac i ddeall y rhesymau pam fod costau yn y maes mor uchel • Dymuniad y Pwyllgor i dderbyn hyfforddiant Ffordd Gwynedd 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dim sesiwn wedi ei drefnu hyd yma - angen cadarnhau cynnwys y sesiwn er mwyn i swyddogion o'r Adran Tai ac Eiddo baratoi'n addas. 2. Mae hyfforddiant Ffordd Gwynedd wedi ei adolygu a'i addasu'n ddiweddar gyda sesiwn ar y gweill ar gyfer aelodau'r Cabinet. Bydd yr Uned Hyfforddi yn trefnu sesiwn cyffelyb i aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn fuan.
<p>DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL CYNGOR GWYNEDD AR GYFER 2023/24</p>	<p>Derbyn yr adroddiad. Cymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac argymhell fod Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr yn ei arwyddo</p> <p>Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angen ail ystyried sgôr tebygolrwydd Cyfreithlondeb • Angen ystyried adolygu'r cwestiynau ac addasu'r ddogfen i fod yn eglur i drigolion Gwynedd - er yn cydymffurfio â chanllawiau CIPFA, awgrym i ystyried cyfuno gyda'r asesiad o drefniadau llywodraethu sydd wedi ei gynnwys yn Hunanasesiad Cyngor Gwynedd i osgoi dyblygu gwaith 	<p>Mae'r sgôr Cyfreithlondeb wedi cael ei ystyried gan y Grŵp Llywodraethu (gan gynnwys y Swyddog Monitro) sydd wedi dod i gasgliad fod y sgôr presennol yn briodol.</p> <p>Bydd arddull y dogfen yn cael ei ystyried wrth baratoi Datganiad 2025.</p>
<p>ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL AC HUNANASESIAD (drafft) CYNGOR GWYNEDD 2023/24</p>	<p>Derbyn yr Adroddiad Perfformiad Blynyddol a'r Hunanasesiad Drafft 2023/24.</p> <p>Nodyn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Angen ystyried trefniadau ymgynghori priodol i'r dyfodol i sicrhau mewnbwn trigolion Gwynedd yn y broses 2. Angen cynnwys y Pwyllgor yn gynharach yn y broses – awgrym i gynnal gweithdy gyda'r Aelodau fel bod y Pwyllgor yn cael mewnbwn a gwell cyfle i gynnig argymhellion 3. Wrth gyflwyno data – angen sicrhau eglurhad llawn e.e, osgoi categorïau ieithyddol mewn ysgolion uwchradd 	<p>1.Mae bwriad i gymryd rhan yn yr Arolwg Preswylwyr Cenedlaethol sy'n cael ei gydlynu gan Data Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn fuan yn ystod 2025, gyda unrhyw adborth yn bwydo i mewn i hunanasesiadau yn y dyfodol.</p>

	<p>4. Cynyddu Cyflenwad o Dai i Bobl Leol - angen amlygu'r effaith ac nid y nifer yn unig</p> <p>Prosiectau Gwynedd Yfory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moderneiddio Adeiladau ac Amgylchedd Dysgu - ychwanegu bod arolygiad RAC wedi ei gynnal • Hyrwyddo Llesiant Plant a Phobl Ifanc - ychwanegu bod cynlluniau / ymgyrchoedd yn eu lle gan yr Adran Addysg i wella presenoldeb disgyblion • Ymestyn Cyfleoedd Chwarae a Chymdeithasu – ychwanegu cefnogaeth ariannol ychwanegol gan y Cyngor i Ganolfannau Byw'n Iach – hyn wedi bod yn benderfyniad positif 	<p>2. Gwaith yn mynd rhagddo i geisio adnabod y ffordd orau i gael mewnbwn gan y Pwyllgor yn gynt yn y broses.</p> <p>3. Dim gweithrediad Pellach</p> <p>4. Dim gweithrediad Pellach</p>
--	--	---

Cyfarfod 10 Hydref 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
<p>MATERION BRYG -</p> <p>1. Pryder am y risgiau uchel sydd ynghlwm a heriau cyfreithiol yn erbyn y Cyngor.</p> <p>2. Tynnu sylw bod dwy sedd wag yn parhau ar y Pwyllgor</p>	<p>Cais i'r Cadeirydd drafod y pryderon gyda'r Pennaeth Cyllid fel bod modd i Aelodau'r Pwyllgor gael dealltwriaeth well o drefniadau'r Cyngor</p>	<p>Cynhaliwyd cyfarfod rhwng y Prif Weithredwr a'r Cadeirydd i drafod y pryderon ar Ionawr y 14eg.</p>
<p>ARCHWILIO CYMRU: GOFAL BRYG AC ARGYFWNG: 'LLIF ALLAN O'R YSBYTY – RHANBARTH GOGLEDD CYMRU'</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn cynnwys yr adroddiad • Cyflwyno diweddariad ar yr argymhellion ymhen 12 mis 	<p>Disgwylir diweddariad ymhen 12 mis.</p>
<p>CYLLIDEB REFENIW 2024/25 ADOLYGIAD DIWEDD AWST 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau yng nghyswllt cyllidebau'r Cyngor a'i adrannau • Cytuno gyda'r argymhelliad i'r Cabinet: • Trosglwyddo £1,868k o danwariant ar gyllidebau corfforaethol i Gronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor <p>Nodyn: Gwaith sydd wedi ei gomisiynu gan y Prif Weithredwr i gael gwell dealltwriaeth o orwariant eithriadol gan yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant: cais i'r Cabinet herio beth yw</p>	<p>Mae'r arian bellach wedi ei drosglwyddo i Gronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor.</p> <p>Derbyniwyd diweddariad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol yng nghyfarfod Ionawr 16 – Mae'r pwynt gweithredu yma wedi ei</p>

	amserlen y gwaith yma – angen sicrwydd bod y gwaith yma yn ei le i osod cyllideb	ymgorffori a'i gynnwys fel rhan o'r Eitem isod ar Adolygiad Diwedd Tachwedd 2024.
--	--	--

Cyfarfod 28 Tachwedd 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
ADRODDIAD ARCHWILIO ARBENNIG – GOFAL CARTREF	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn cynnwys yr adroddiad a nodi'r wybodaeth • Angen diweddariad pellach yn rhoi sicrwydd bod y sefyllfa yn gwella, gyda mewnbwn gan y Prif Weithredwr 	Archwilio Cymru yn cyflwyno eu adroddiad ym mhwyllgor Chwefror 2025 gan roi cyfle arall i drafod a darparu diweddariad.
ADRODDIAD BLYNYDDOL CWYNIION A GWELLA GWASANAETH 2023-24	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad • Derbyn cynnig Pennaeth Gwasanaethau Corfforaethol i gyflwyno adroddiad pellach fydd yn gosod cyd-destun i bolisiau a threfniadau gwella gwasanaeth 	Pennaeth Gwasanaethau Corfforaethol i gyflwyno adroddiad ym mhwyllgor Chwefror 2025 er mwyn darparu fwy o fanylder.

Cyfarfod 16 Ionawr 2025

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R CYNGOR	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn cynnwys yr adroddiad • Archwiliad Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth - cais am adroddiad yn nodi Trefniadau'r Cyngor i ymdrin â materion Rhyddid Gwybodaeth <p>Nodyn: Gwastraff ac Ailgylchu – adolygiad WRAP i'w rannu gyda'r Aelodau</p>	

<p>CYLLIDEB REFENIW 2024 / 25 – ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau yng nghyswllt cyllidebau'r Cyngor a'i adrannau • Cytuno gyda'r argymhellion i'r Cabinet: <p>Nodyn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Gwaith sydd wedi ei gomisiynu gan y Prif Weithredwr i gael gwell dealltwriaeth o orwariant gan yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant - cais i'r Cabinet herio beth yw amserlen y gwaith yma – angen sicrwydd bod y gwaith yma yn ei le i osod cyllideb 2 Gwaith sydd wedi ei gomisiynu gan y Prif Weithredwr i egluro manylder y darlun yng ngofal Plant, er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r materion a rhaglen glir i ymateb. – angen cyflwyno dadansoddiad manylach o'r gwaith i'r Pwyllgor 3 Cais am wybodaeth ar sut mae rhagolygon ariannol Gwynedd yn cymharu gyda Chynghorau eraill 4 Gwybodaeth am incwm uwch gan y gwasanaeth profedigaeth marwolaethau, diffyg incwm parcio a manylion 'pres y pen' i'w rannu'n uniongyrchol gyda'r Cyng. Angela Russell 	<p>1.Y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol wedi adrodd i'r Pwyllgor yn ystod cyfarfod Ionawr 16.</p> <p>2. Mae trefniadau i'r Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol adrodd yn fuan yn y flwyddyn ariannol newydd.</p> <p>3. Bwriedir adrodd ar lafar i'r Pwyllgor ar Chwefror 6 o ran sut mae sefyllfa Gwynedd yn cymharu gyda cynghorau eraill.</p>
<p>RHAGLEN GYFALAF 2024 / 25 – ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau yng nghyswllt rhaglen gyfalaf y Cyngor. 	<p>Dim gweithrediad pellach.</p>
<p>TROSOLWG ARBEDION: ADRODDIAD CYNNYDD AR WIREDDU CYNLLUNIAU ARBEDION</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn y wybodaeth gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau cyffredinol sydd yn deillio o lithriadau yn yr arbedion • Cefnogi fod y Cabinet yn cymeradwyo dileu un cynllun arbedion gwerth £146,910 perthnasol i 2025/26 yn y maes gwastraff yn yr Adran Amgylchedd, gan ddefnyddio'r ddarpariaeth a osodwyd o'r neilltu yn y gyllideb er mwyn gwneud hynny. • Diolch i bawb oedd yn gysylltiedig â'r adroddiad - gwaith heriol iawn wedi ei gyflwyno mewn modd dealladwy 	<p>Dim gweithrediad pellach.</p>

<p>ADRODDIADAU ARCHWILIO CYMRU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad Cenedlaethol a Lleol • Derbyn ymateb y Cyngor i'r argymhellion <p>Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn dilyn derbyn cefnogaeth a chanllawiau CIPFA, Rhaglen Waith yr ymateb i'w chyflwyno i'r Pwyllgor erbyn Mawrth 2026 • Adroddiadau Perfformiad fydd yn cael eu cyflwyno i Bwyllgorau Craffu i arddangos bod y gofynion statudol yn cael eu cyfarch 	<p>Disgwylir i'r pwyntiau gweithredu yma gael eu cwblhau yn amserol.</p>
<p>BLAEN RAGLEN Y PWYLLGOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn y Rhaglen waith ar gyfer Chwefror 2025 – Ionawr 2026 <p>Cais i ychwanegu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaglen Datblygu'r Pwyllgor • Blaenraglen Archwilio Mewnol • Blaenoriaethau Archwiliadau – dilyniant i argymhellion • Mwy o wybodaeth am Ffordd Gwynedd • Dilyniant i wybodaeth ar sefyllfa ariannol Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant a'r Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd • Angen cynnal sgwrs rhwng yr adrannau perthnasol i drafod effaith gwrthod cynlluniau tai fforddiadwy ar ysgolion Gwynedd i'r dyfodol 	<ul style="list-style-type: none"> • I'w ystyried fel rhan o Raglen Datblygu'r Pwyllgor • Mae eitemau wedi eu rhaglennu er mwyn diweddarau'r pwyllgor ar sefyllfa ariannol yr Adran Oedolion a'r Adran Plant. • Rhoddwyd sylw i'r mater 'effaith gwrthod cynlluniau tai fforddiadwy ar ysgolion' ym Mhwyllgor Craffu Cymunedau Ionawr 23 gydag awgrym i'w gynnwys ar raglen y Pwyllgor Craffu Addysg ag Economi.

3. ARGYMHELLIAD

3.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried cynnwys y tablau uchod a chynnig unrhyw sylwadau.